Хичээл 1: Shell scripting

Г.Гантулга

2024 оны 11-р сарын 24

1/51

① Shell скриптийн танилцуулга

💿 Өргөн ашиглагдах командууд

Shell скрипт

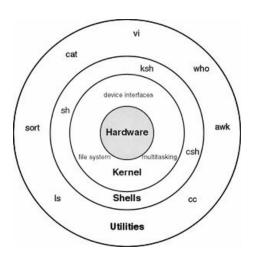
2/51

HOW LONG CAN YOU WORK ON MAKING A ROUTINE TASK MORE EFFICIENT BEFORE YOU'RE SPENDING MORE TIME THAN YOU SAVE? (ACROSS FIVE YEARS)

								_
	HOW OFTEN YOU DO THE TASK							
		50/ _{DAY}	5/DAY	DAILY	MEEKLY	MONTHLY	YEARLY	
Γ	1 SECOND	1 DAY	2 HOURS	30 MINUTES	4 MINUTES	1 MINUTE	5 SECONDS	
	5 SECONDS	5 DAYS	12 HOURS	2 HOURS	21 MINUTES	5 MINUTES	25 SECONDS	
30) SECONDS	4 WEEKS	3 DAYS	12 HOURS	2 HOURS	30 MINUTES	2 MINUTES	
WOH MUCH	1 MINUTE	8 WEEKS	6 DAYS	1 DAY	4 HOURS	1 HOUR	5 MINUTES	
TIME YOU	MINUTES	9 MONTHS	4 WEEKS	6 DAYS	21 HOURS	5 HOURS	25 MINUTES	
SHAVE 30	O MINUTES		6 MONTHS	5 WEEKS	5 DAYS	1 DAY	2 HOURS	
	1 HOUR		IO MONTHS	2 монтня	IO DAYS	2 DAYS	5 HOURS	
	6 HOURS				2 MONTHS	2 WEEKS	1 DAY	
L	1 DAY					8 WEEKS	5 DAYS	

3ypar: https://xkcd.com/1205/

Shell гэж юу вэ?

4 / 51

Shell-ийн үүрэг

- Хэрэглэгчээс командыг уншина
- Командыг өөрөөсөө fork() хийн ажиллуулна. Нэг эсвэл background-аар эсвэл foreground-д ажиллуулна.
 - ► background: команд &
 - ► foreground: команд
- Ажиллаж буй процессын оролт, гаралтыг хариуцна.

shell дотор хэрэгжүүлсэн командууд

- jobs
- fg
- bg
- cd

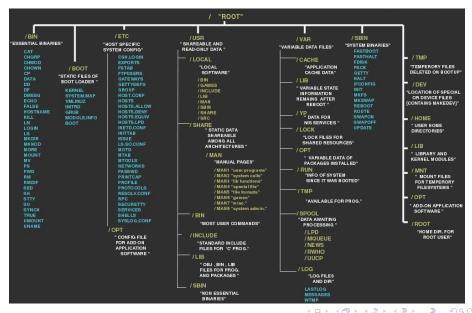
Хэрэглэгчтэй харилцах shell prompt

```
ggt@j0y:~$
```

ROOT файл систем болон PATH хувьсагч

```
$ echo $PATH
/home/ggt/.local/bin:/usr/local/sbin:/usr/local/bin:
/usr/sbin:/usr/bin:/sbin:/usr/games:/usr/local/
games:/snap/bin:/snap/bin
```

ROOT файл систем болон PATH хувьсагч

Текст гаралт, текст файлтай ажиллах командууд

- echo
- more / less
- head / tail
- cat
- grep
- sort
- WC
- diff
- nano/vi/emacs
- awk

Текст гаралт, текст файлтай ажиллах командууд

```
$ cat *.js | wc -1
20807
```

```
$ cat *.js > all.js
```

```
$ grep -i -E '[a-z]{6}' *.c
```

```
$ ps aux | head -10 | tail -9 | awk '{print $11}'
```

Файл системтэй ажиллах командууд

- Is
- cd
- pwd
- mkdir
- file
- cp
- mv
- rm
- In
- chmod
- chown

- find
- locate
- du
- df
- dd
- mount
- rsync

Файл системтэй ажиллах командууд

```
$ ls -lhS
```

```
$ du -h -d 1 | sort -h
```

\$ rsync -avzh /var/backup user@server2:/var/backup

Процесстой ажиллах комманд

- kill / xkill / pkill / killall
- ps / pgrep / pidof
- top / htop

Процесстой ажиллах комманд

```
$ kill -9 'pidof firefox'

$ killall python3
```

Хэрэглэгчийн орчинтой ажиллах командууд

- su / sudo
- date
- alias
- uname
- uptime
- sleep

Хэрэглэгчийн орчинтой ажиллах командууд

\$ sleep 1h && poweroff

Хэрэглэгч зохицуулах командууд

- useradd, userdel, usermod
- passwd
- who
- W

Хэрэглэгч зохицуулах командууд

```
$ w | grep bold

# passwd bold
```

Тусламж, тайлбар харах комманд

- man / whatis
- whereis

man -k safety

Сүлжээний комманд

- ip
- ping
- ifconfig/iwconfig
- traceroute
- netstat
- iptables/ufw/nft
- nc
- tcpdump

Сүлжээний комманд

```
# netstat -npta

# ip addr add 10.10.10.1/24 dev enp43s0
```

Package management

- apt/dpkg
- yum/rpm
- pacman
- apk

Package management

```
# dpkg -L docker-ce

# dpkg -L docker-ce

$ apt search oauth
```

Shell-ийн төрлүүд

- bash shell (Bourne shell)
- C-shell (csh)
- KornShell (ksh)
- Z-shell (zsh) (Bourne shell)

Энгийн скрипт

Энгийн скрипт

Octal	Binary	Perms	Octal	Binary	Perms
0	000		4	100	r
1	001	x	5	101	r-x
2	010	-w-	6	110	rw-
3	011	-wx	7	111	rwx

\$ chmod 755 hello.sh

Энгийн скрипт

Дахин чиглүүлэх

Стандарт оролт, гаралт, алдаа

- 0 stdin
- 1 stdout
- 2 stderr

Стандарт гаралтыг файлруу чиглүүлэх

ls -l > file_list.txt

Стандарт алдааг файлруу чиглүүлэх

grep da * 2> errors.txt

Стандарт алдааг стандарт гаралтруу

grep da * 2>&1

Давхар чиглүүлэг

```
Дараалал чухал
grep da * 2>&1 > output.txt # алдаатай
grep da * > output.txt 2>&1 # зөв
```

Хувьсагчид

- Орчний хувьсагчид
- Тусгай хувьсагчид
- Хэрэглэгчийн хувьсагчид

Орчний хувьсагчид

- printenv
- /etc/bash.bashrc
- ~/.bashrc

Тусгай хувьсагчид

	,		
\$1, \$2, \$3	positional parameters.		
\$0	is the name of the shell or shell script.		
\$@	is an array-like construct of all positional parameters		
	\$1, \$2, \$3		
\$*	is the IFS expansion of all positional parameters, \$1		
	\$2 \$3		
\$#	is the number of positional parameters.		
\$!	Process number of last background command.		
\$?	Exit value of last executed command.		
\$	current options set for the shell.		
\$\$	pid of the current shell (not subshell).		
\$_	most recent parameter (or the abs path of the		
	command to start the current shell immediately after		
	startup).		
\$IFS	is the (input) field separator.		

Хэрэглэгчийн тодорхолсон хувьсагчид

Зарлах

Утга оноож хувьсагчийг зарлана. Утга оноохдоо тэнцүүгийн тэмдгийн хоёр талд ямар ч зай байж болохгүй. Жишээ нь

Хандах

\$<хувьсагчийн нэр>

Жишээ нь

\$ echo \$str, \$i

Дотоод хувьсагчид

local түлхүүр үгийн тусламжтайгаар дотоод хувьсагчдыг үүсгэнэ.

Нөхцөл шалгах

```
if [ expression ]; then
   statement
fi
```

```
if [ expression ]; then
   statement1
else
   statement2
fi
```

Нөхцөл шалгах

```
if [ expression1 ]; then
   statement1
elif [ expression2 ]; then
   statement2
else
   statement3
fi
```

Нөхцөл шалгах

```
Нөхцөл шалгах жишээ
#!/bin/bash
есho Тоо оруулна уу?
read N
if [ $N -le 10 ] && [ $N -ge 0 ]; then
    echo 0-10 завсар
elif [ $N -lt 0 ]; then
    есhо сөрөг тоо
else
   echo 10-аас их
fi
```

-a file	True if file exists.
-b file	True if file exists and is a block special file.
-c file	True if file exists and is a character special file.
-d file	True if file exists and is a directory.
-e file	True if file exists.
-f file	True if file exists and is a regular file.
-g file	True if file exists and its set-group-id bit is set.
-h file	True if file exists and is a symbolic link.
-k file	True if file exists and its "sticky"bit is set.
-p file	True if file exists and is a named pipe (FIFO).
-r file	True if file exists and is readable.
-s file	True if file exists and has a size greater than zero.
-t fd	True if file descriptor fd is open and refers to a terminal.
-u file	True if file exists and its set-user-id bit is set.
-w file	True if file exists and is writable.
-x file	True if file exists and is executable.

110/14071	
-G file	True if file exists and is owned by the effective group id.
-L file	True if file exists and is a symbolic link.
-N file	True if file exists and has been modified since it was last
	read.
-O file	True if file exists and is owned by the effective user id.
-S file	True if file exists and is a socket.
file1 -ef file2	True if file1 and file2 refer to the same device and inode
	numbers.
file1 -nt file2	True if file1 is newer (according to modification date)
	than file2, or if file1 exists and file2 does not.
file1 -ot file2	True if file1 is older than file2, or if file2 exists and file1
	does not.
-o optname	True if the shell option optname is enabled. The list of
	options appears in the description of the -o option to the
	set builtin (see The Set Builtin).
-v varname	True if the shell variable varname is set (has been assigned
	a value).

-R varname

-z string
-n string
string
string1 == string2
string1 != string2
string1 < string2

string1 > string2

arg1 OP arg2

True if the shell variable varname is set and is a name reference.

True if the length of string is zero.

True if the length of string is non-zero.

True if the length of string is non-zero.

True if the strings are equal.

True if the strings are not equal.

True if string1 sorts before string2 lexicographically. True if string1 sorts after string2 lexicographically. OP is one of '-eq', '-ne', '-lt', '-le', '-gt', or '-ge'. These arithmetic binary operators return true if arg1 is equal to, not equal to, less than, less than or equal to, greater than, or greater than or equal to arg2, respectively. Arg1 and arg2 may be positive or negative integers. When used with the [[command, Arg1 and Arg2 are evaluated as

arithmetic expressions

Арифметик операторын урд, ард хоосон зай байх ёсгүй.

```
#!/bin/bash
if [ -e user.txt ]; then
   echo user.txt file exists
else
   echo user.txt is not found
fi
if [[1+3 < 5]]; then
    echo Yes, correct
else
    echo Nooo
fi
```

Арифметик үйлдлүүд

((хаалт эсвэл let командыг ашиглан арифметик үйлдлийг хийнэ.

((xaasii sebasi lee kemangan amiistan apiremetin (iisigamii xiiima)			
id + + id	variable post-increment and post-decrement		
++id id	variable pre-increment and pre-decrement		
- +	unary minus and plus		
! ~	logical and bitwise negation		
**	exponentiation		
*/%	multiplication, division, remainder		
+-	addition, subtraction		
<< >>	left and right bitwise shifts		
<= >= < >	comparison		
== !=	equality and inequality		
&	bitwise AND		
^	bitwise exclusive OR		
	bitwise OR		
&&	logical AND		
	logical OR		

Арифметик үйлдлүүд

```
\frac{(( хаалт эсвэл let командыг ашиглан арифметик үйлдлийг хийнэ. \frac{(}{} expr1, expr2 expr ? expr : expr = *= /= %= += -= <<= >>= &= ^= |=
```

Арифметик үйлдлүүд

```
#!/bin/bash
i=0
((i++))
let "i *= 3"
echo $i
Xapuy: 3
```

Давталт

```
#!/bin/bash
for ((i = 0; i < 100; i++)); do
    echo $i
done</pre>
```

```
Дэд командаар гаралтаар гүйх

#!/bin/bash

for i in $( ls ); do

   echo item: $i

done
```

Давталт

```
while давталт

i = 0
while [ $i -lt 100 ]; do
    if [[ $i%2 -eq 0 ]]; then
        echo $i
    fi
    ((i++))
done
```

Функц

Аргумент авдаг функц

Bash функцаас утга буцаах боломжгүй байдаг.

```
#!/bin/bash
function is_even {
    if [[ $1%2 -eq 0 ]]; then
       ret=1
    else
       ret=0
    fi
for ((i = 1; i \le 100; i++)); do
    is_even $i
    if [ $ret -eq 1 ]; then
        echo $i
    fi
done
```

Хүснэгт

Зарлах

```
name[index]=value
declare -a name
name=(value1 value2 ...)
```

Элементэд хандах

\${name[index]}

Хүснэгт

Гараас оруулсан утгыг хүснэгтэд хадгалах

```
#!/bin/bash
declare -a a
for ((i = 0; i < 5; i++)) do
    read a[$i]
done

for ((i = 0; i < 5; i++)) do
    echo ${a[$i]}
done</pre>
```

Цэснээс сонгох

```
OPTIONS="Yes No"
select opt in $OPTIONS; do
        if [ "$opt" = "Yes" ]; then
                echo "you selected yes"
                exit 0
        elif [ "$opt" = "No" ]; then
                echo "you selected no"
                exit 0
        else
                echo "it's something else"
                exit 1
        fi
done
```

Debug хийх

Алдаагаа олж чадахгүй бол

```
#!/bin/bash -x
```

Эх сурвалж

- http://tldp.org/HOWTO/Bash-Prog-Intro-HOWTO.html
- 4 https://www.gnu.org/software/bash/manual/